

Kuinka syvä digitaalinen kuilu perheissä ammottaa?

Suomessa Euroopan nettifiksiimmimmat vanhemmat

Suomalaisvanhemmat ovat internetin käyttötaidoissa muita eurooppalaisia etevämpiä – sekä omasta että lastensa mielestä. Yli 80 % vanhemmista seuraa lastensa netinkäyttöä ja reilu neljännes heistä on huolissaan sosiaalisten medioiden mahdollisista vaaroista. Huoli on aiheellista, sillä yli puolella alle 18-vuotiaista on kokemuksia tuntemattoman henkilön yhteydenotosta jossakin sosiaalisen median palvelussa. Lasten ja vanhempien internetin käyttöä ovat selvittäneet Meidän Perhe -lehti sekä Microsoft.

Meidän Perhe ja Microsoft teettivät tammikuussa kaksi kyselytutkimusta, joissa kartoitettiin vanhempien ja lasten suhdetta sosiaalisen mediaan. Suomalaisvanhempien käyttötottumuksia tutkittiin TNS Gallupin toteuttamalla kyselytutkimuksella, johon vastasi 1 138 vanhempaa. Euroopan laajuinen kysely tehtiin tammikuun aikana Microsoftin MSN-sivuilla 11 maassa ja siihen otti osaa sekä lapsia että vanhempia.

Tutkimusten tuloksista käy ilmi, että suomalaisvanhemmat ovat internetin käyttötaidoissa muuta Eurooppaa edellä. Kolme neljästä TNS Gallupin kyselyyn vastanneesta vanhemmasta arvioi taitonsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Kaksi kolmannesta MSN-kyselyyn vastanneesta lapsesta arvioi vanhempansa nettitaidot hyväksi tai erittäin hyväksi. Aivan täydellistä ei suomalaisvanhempienkaan tietämys välttämättä ole: esimerkiksi joka viides 10–12-vuotiaiden lasten vanhemmista kertoo lapsensa olevan mukana Facebookissa, vaikka palvelun virallinen ikäraja on 13 vuotta.

TNS Gallupin kyselytutkimuksen mukaan peräti yli puolet suomalaislapsista aloittaa internetin käyttämisen viimeistään kahdeksanvuotiaana.

”Tyypillisin ikä aloittaa netin käyttö on seitsemänvuotiaana, ensimmäisenä kouluvuotena. Nykyvanhemmilta tämä vaatii lisää valppautta, sekä kykyä että aikaa seurata lapsen liikkeitä myös verkossa – enää pelkästä koulutien turvallisuudesta huolehtiminen ei riitä. Tarvitaankin paljon lisää puhetta lapsista netissä ja turvallisesta lapsuudesta netiaikana”, Meidän Perhe -lehden päätoimittaja **Minna McGill** sanoo.

Tuntemattomat lähestyvät lapsia sosiaalisen median kautta

MSN-kyselyn mukaan kolme viidestä suomalaisesta alle 18-vuotiaasta lapsesta tai nuoresta on saanut tuntemattomalta ihmiseltä viestin tai ystäväpyynnön sosiaalisen median palvelussa. Lähes puolet heistä on mielenkiinnosta vastannut tällaiseen viestiin. TNS-Gallupin kyselyn tulokset kertovat, että yli neljännes vanhemmista (27 %) pelkää lapsensa turvallisuuden puolesta tämän käyttäessä internetin sosiaalisia medioita ja eniten heitä huolestuttaa juuri se, että lapsi tutustuu netissä epätoivottaviin tai väärällä henkilöllisyydellä esiintyviin henkilöihin.

Enemmistö (82 %) vanhemmista onkin sitä mieltä, että vanhemman pitää tietää, mihin nettiyhteisöihin lapsi kuuluu. Kuitenkaan lapset ja vanhemmat eivät yleensä ole samojen sosiaalisen median palvelujen jäseniä.

”Lapset aloittavat netinkäytön varhain. Netin käyttö monipuolistuu luku- ja kirjoitustaidon kehittymisen myötä, ja erityisesti sosiaalinen kanssakäyminen on siinä suuri rikkaus”, Pelastakaa Lapset -järjestön nettiturvallisuustyön päällikkö **Mari Laiho** sanoo. ”Vuorovaikutus tuntemattomien kanssa sisältää kuitenkin riskejä, joiden hallitsemiseen lapsilla ei välttämättä vielä ole keinoja. Avainasemassa ovat avoimet ja erehtymisenkin sallivat suhteet omiin vanhempiin. Lapsen tulee tietää, että nololtakin tuntuvista asioista voi puhua ilman pelkoa siitä, että lasta syyllistetään asioista, joita hän on mahdollisesti netissä kokenut.”

Lapset ja vanhemmat sopivat netinkäytöstä

Suomalaiset vanhemmat näyttävät olevan valveutuneita nettikasvattajia. MSN-kyselyn mukaan suomalaiset seuraavat kreikkalaisten ohella ahkerimmin (83 %) lastensa tekemisiä internet-palveluissa. TNS Gallupin kyselyssä vanhemmat kertovat myös rajoittavansa aktiivisesti lastensa netin käyttöä.

Rajoitukset ja sopimukset näkyvät ennen kaikkea tietokoneen sijainnissa; rajoituksia asettaneista kolmella neljästä lapsen käyttämä tietokone on sijoitettu paikkaan, jossa sen käyttöä voi valvoa helposti, esimerkiksi olohuoneeseen. Kaksi kolmesta vanhemmasta keskustelee lastensa kanssa sivustojen käytön rajoituksista. Samoin kahdelle kolmesta lapsesta on asetettu aikarajat internetissä vietettävälle ajalle. Monissa perheissä on käytössä myös teknisiä apuvälineitä netin käytön rajoittamiseen, esimerkiksi estoja tietyille sivuille.

Vanhemmat myös etsivät aktiivisesti tietoa ja neuvoja internetin turvallisuudesta. Eniten käytetty tiedonlähde ovat sanomalehdet ja niiden verkkopalvelut (43 %). VERTAISTUEKKA TOISILTA VANHEMMILTA HAKEE 37 PROSENTTIA VASTAAJISTA.

”Tutkimuksen tulos näyttää positiiviselta, mutta sekä vanhempien ja lasten nettiosaamista pitää edelleen parantaa ja ylläpitää. Microsoftilla lasten ja nuorten nettiturvallisuus on aina ollut tärkeä osa yhtiön toimintaa. Tämä näkyy niin tuotteissamme, palveluissamme kuin muussakin toiminnassamme”, kertoo Microsoftin tietoturvajohdaja **Kimmo Bergius**. ”Tänään tietoturvapäivänä 650 Microsoftin vapaaehtoista tietoturvakumia 24 Euroopan eri maassa kertoo turvallisesta netin käytöstä 50 000 lapselle, heidän vanhemmilleen ja opettajille. Täällä Suomessa olemme olleet mukana Kansallisessa Tietoturvapäivähankkeessa alusta alkaen ja tietoturvakumitoiminta on tärkeä osa vapaaehtoistoimintaamme. Tänään 80 Microsoftin vapaaehtoista tietoturvakumia kertoo nettifikuudesta Tampereen kouluissa. Pidämme 16 koulussa 52 oppituntia lähes 2300 koululaiselle.”

TNS Gallup Oy:n tekemän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää vanhempien näkökulmasta lasten ja nuorten internetin käyttöön ja sosiaalisiin verkostoihin liittyviin turvallisuustekijöihin liittyviä asioita. Internet-lomakkeella suoritettuun kyselyyn vastasi 1 138 vanhempaa, joilla oli 7–16 -vuotiaita lapsia. Samantyyppisiä asioita selvitettiin MSN-sivuilla tammikuun aikana pidetyssä kyselyssä, johon vastasi Suomesta yli 700 alle 18-vuotiasta lasta ja yli 300 vanhempaa. Yhteensä MSN-kyselyyn vastasi yli 14 000 ihmistä 11 Euroopan maassa.

Lisätiedot:

Meidän Perhe, päätoimittaja Minna McGill, puh. 040 581 2900, minna.mcgill@sanomamagazines.fi

Microsoft Oy, tietoturvaohjaaja Kimmo Bergius, puh.050 342 8739, kimmo.bergius@microsoft.com

Pelastakaa Lapset, nettiturvallisuustyön päällikkö Mari Laiho, puh. 040 590 1416,
mari.laiho@pelastakaalapset.fi

www.perhe.fi

www.microsoft.fi/yhteiskuntavastuu

www.tietoturvakoulu.fi

www.microsoft.com/privacy/sid

<http://www.pelastakaalapset.fi/fi/toiminta/nettiturvallisuustyö>

Meidän Perhe

Vanhemmuuteen ja perhe-elämään keskittyvä elämänavaihelehti Meidän Perhe on kannustava, inspiroiva ja luotettava kumppani, joka auttaa kasvattajia jaksamaan ja huomaamaan, että arki on täynnä mahdollisuuksia. Lehden nettipalvelussa perhe.fi:ssä vanhemmat saavat vertaistukea muilta vanhemmilta sekä lisätietoa asiantuntijoilta. Meidän Perheellä on 158 000 lukijaa (KMT Lukija S2008/K2009) ja sen levikki on 53 081 (LT 2008). Meidän Perhe kuuluu Suomen johtavan aikakauslehtikustantajan Sanoma Magazines Finlandin valikoimaan.

Microsoft

Vuonna 1975 perustettu Microsoft on maailman johtava ohjelmistotuotteiden, -ratkaisujen ja -palveluiden toimittaja, joka auttaa yrityksiä, organisaatioita ja ihmisiä hyödyntämään tietotekniikan mahdollisuuksia uusilla innovatiivisilla tavoilla. Suomessa Microsoftin palveluksessa työskentelee 280 henkilöä, joiden visiona on yhdessä yli 3000 yhteistyökumppanin kanssa auttaa asiakasta menestymään Microsoftin ratkaisujen avulla. Maailmanlaajuisesti Microsoftilla on noin 92 000 työntekijää yhteensä 102 maassa. Tilivuonna 2009 Microsoftin liikevaihto oli 58,44 miljardia US dollaria.